2023/2418

26.10.2023

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2023/2418 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 18ης Οκτωβρίου 2023

σχετικά με τη θέσπιση μέσου για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας μέσω κοινών προμηθειών (κανονισμός EDIRPA)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 173 παράγραφος 3,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής [1],

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία [2],

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Κατά τη σύνοδο που πραγματοποιήθηκε στις 11 Μαρτίου 2022 στις Βερσαλλίες, οι αρχηγοί κρατών ή κυβερνήσεων της ΕΕ δεσμεύτηκαν να ενισχύσουν τις ευρωπαϊκές αμυντικές δυνατότητες μετά τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας. Συμφώνησαν να αυξήσουν ουσιωδώς τις αμυντικές δαπάνες, να αναπτύξουν περαιτέρω κίνητρα για την τόνωση των συνεργατικών επενδύσεων των κρατών μελών σε κοινά έργα και από κοινού προμήθειες αμυντικών δυνατοτήτων, να επενδύσουν περαιτέρω στις δυνατότητες που απαιτούνται για τη διεξαγωγή ολόκληρου του φάσματος αποστολών και επιχειρήσεων, να προωθήσουν τις συνέργειες και να τονώσουν την καινοτομία, καθώς και να ενισχύσουν και να αναπτύξουν την ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία της, συμπεριλαμβανομένων των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ).

(2) Η αδικαιολόγητη εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία στις 24 Φεβρουαρίου 2022 και ο συνεχιζόμενος επιθετικός της πόλεμος κατέστησαν σαφές ότι είναι ζωτικής σημασίας να αναληφθεί δράση επειγόντως για την αντιμετώπιση των υφιστάμενων ελλείψεων. Η επανεμφάνιση πολεμικών επιχειρήσεων μεγάλης κλίμακας και εδαφικών συγκρούσεων στην Ευρώπη, έχει αρνητικό αντίκτυπο στην ασφάλεια της Ένωσης και των κρατών μελών της και απαιτεί σημαντική αύξηση της ικανότητας των κρατών μελών να καλύψουν τα πλέον επείγοντα και κρίσιμα κενά, ιδίως εκείνα που επιδεινώθηκαν από τη μεταφορά αμυντικών προϊόντων στην Ουκρανία.

(3) Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας έχει τονίσει δραματικά την ανάγκη για προσαρμογή της ευρωπαϊκής τεχνολογικής και βιομηχανικής βάσης στον τομέα της άμυνας (ΕΒΤΒΑ) στις διαρθρωτικές αλλαγές, για ενίσχυση της στρατιωτικής έρευνας και ανάπτυξης της Ένωσης, για εκσυγχρονισμό του στρατιωτικού εξοπλισμού και για ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών στο πλαίσιο των προμηθειών στον τομέα της άμυνας.

(4) Στις 18 Μαΐου 2022, η Επιτροπή και ο Ύπατος Εκπρόσωπος της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας («Ύπατος Εκπρόσωπος») υπέβαλαν κοινή ανακοίνωση με τίτλο «Ανάλυση των επενδυτικών κενών στον τομέα της άμυνας και μελλοντική πορεία». Στην κοινή ανακοίνωση τονίστηκαν οι επιπτώσεις της μακροχρόνιας υποχρηματοδότησης της άμυνας και η ύπαρξη κενών στη χρηματοδότηση, τη βιομηχανία και τις δυνατότητες στον τομέα της άμυνας εντός της Ένωσης. Στην κοινή ανακοίνωση διευκρινίστηκε ότι η επιστροφή του πολέμου στην Ευρώπη αποκάλυψε τη συσσώρευση κενών και ελλείψεων στα στρατιωτικά αποθέματα, καθώς και τη μείωση της βιομηχανικής παραγωγικής ικανότητας και την περιορισμένη από κοινού προμήθεια και συνεργασία. Η κοινή ανακοίνωση επισήμανε επίσης τα κενά που επηρεάζουν άμεσα την ελευθερία δράσης των ενόπλων δυνάμεων των κρατών μελών και υπογράμμισε την επείγουσα ανάγκη να αναπληρωθούν ορισμένα αποθέματα, να αντικατασταθεί ο παρωχημένος στρατιωτικός εξοπλισμός, για παράδειγμα ο εξοπλισμός που σχεδιάστηκε ή παράχθηκε στην πρώην Σοβιετική Ένωση, και να ενισχυθούν οι στρατηγικές δυνατότητες.

[1] ΕΕ C 486 της 21.12.2022, σ. 168.

[2] Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 12ης Σεπτεμβρίου 2023 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 9ης Οκτωβρίου 2023.

(5) Η κοινή απόφαση πρότεινε επίσης ένα ειδικό βραχυπρόθεσμο μέσο, σχεδιασμένο με πνεύμα αλληλεγγύης, ως εργαλείο παροχής κινήτρων στα κράτη μέλη, σε προαιρετική βάση, ώστε αυτά να επιδιώξουν κοινές προμήθειες για την κάλυψη των πλέον επειγόντων και κρίσιμων κενών, ιδίως εκείνων που δημιουργήθηκαν από την αντίδραση στον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, με τρόπο συνεργατικό.

(6) Το εν λόγω προτεινόμενο νέο ειδικό βραχυπρόθεσμο μέσο έχει ως στόχο να συμβάλει στην ενίσχυση των κοινών αμυντικών προμηθειών και, μέσω της σχετικής ενωσιακής χρηματοδότησης, στην ενίσχυση των αμυντικών βιομηχανικών δυνατοτήτων της Ένωσης, μεταξύ άλλων μέσω της αύξησης της παραγωγής αμυντικών προϊόντων. Θα συμβάλει επίσης στον συλλογικό δείκτη αναφοράς του 35 % της συνολικής δαπάνης για προμήθεια εξοπλισμού για την ευρωπαϊκή συνεργατική προμήθεια εξοπλισμού, όπως προσδιορίστηκε από το διοικητικό συμβούλιο του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας το 2007.

(7) Συνεπώς, η ενίσχυση της ΕΒΤΒΑ θα πρέπει να βρίσκεται στο επίκεντρο των εν λόγω προσπαθειών. Πράγματι, εξακολουθούν να υπάρχουν δυσκολίες και κενά και ο κατακερματισμός παραμένει, γεγονός που προκαλεί έλλειψη επαρκούς συνεργατικής δράσης και διαλειτουργικότητας των προϊόντων.

(8) Η ειδική δομή, οι προϋποθέσεις επιλεξιμότητας και τα κριτήρια που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό αφορούν ιδίως το ειδικό βραχυπρόθεσμο μέσο και καθορίζονται από τις ειδικές περιστάσεις και την τρέχουσα κατάσταση έκτακτης ανάγκης.

(9) Στο σημερινό πλαίσιο της αγοράς στον τομέα της άμυνας, που χαρακτηρίζεται από αυξημένη απειλή για την ασφάλεια και ρεαλιστική προοπτική σύγκρουσης μεγάλης κλίμακας, τα κράτη μέλη αυξάνουν ταχέως τους αμυντικούς προϋπολογισμούς τους και στοχεύουν να διεξάγουν ανάλογες αγορές αμυντικών προϊόντων. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα ένα μέγεθος ζήτησης που θα μπορούσε να υπερβεί την παραγωγική ικανότητα της ΕΒΤΒΑ, η οποία επί του παρόντος είναι προσαρμοσμένη για παραγωγή σε καιρό ειρήνης.

(10) Κατά συνέπεια, μπορεί να αναμένεται υψηλός πληθωρισμός τιμών καθώς και μεγαλύτερες καθυστερήσεις στον χρόνο παράδοσης, οι οποίες ενδέχεται να βλάψουν την ασφάλεια της Ένωσης και των κρατών μελών. Οι αμυντικές βιομηχανίες πρέπει να εξασφαλίσουν την παραγωγική ικανότητα που απαιτείται για την επεξεργασία παραγγελιών, καθώς και κρίσιμες πρώτες ύλες και επιμέρους εξαρτήματα. Στο πλαίσιο αυτό, οι παραγωγοί ενδέχεται να ευνοούν τις μεγάλες παραγγελίες, αφήνοντας ενδεχομένως εκτεθειμένες τις πλέον ευάλωτες χώρες, οι οποίες δεν διαθέτουν το κρίσιμο μέγεθος και τα οικονομικά μέσα για τη διασφάλιση μεγάλων παραγγελιών.

(11) Η τρέχουσα γεωπολιτική κατάσταση στις χώρες της ανατολικής γειτονίας έδειξε ότι, παρόλο που θα πρέπει να αποφευχθεί η αλληλοεπικάλυψη προσπαθειών, μια διαφοροποιημένη αμυντική αγορά μπορεί να συμβάλει στην ποικιλία των προϊόντων που διατίθενται άμεσα στην αγορά και μπορεί, επομένως, να συμβάλει στην επαρκή ικανοποίηση των επειγουσών αναγκών των κρατών μελών.

(12) Επιπλέον, θα πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες ώστε η αύξηση των δαπανών να οδηγήσει σε μια πολύ ισχυρότερη ΕΒΤΒΑ σε ολόκληρη την Ένωση. Πράγματι, οι αυξημένες εθνικές επενδύσεις, που έγιναν χωρίς συντονισμό ή συνεργασία, μπορούν να επιδεινώσουν τον κατακερματισμό.

(13) Υπό το πρίσμα των ανωτέρω προκλήσεων και των σχετικών διαρθρωτικών αλλαγών, κρίνεται αναγκαία η επιτάχυνση της προσαρμογής της ΕΒΤΒΑ, ώστε να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα και η αποδοτικότητά της σύμφωνα με το άρθρο 173 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) και, ως εκ τούτου, η συμβολή στην ενίσχυση και τη μεταρρύθμιση των αμυντικών βιομηχανικών δυνατοτήτων των κρατών μελών. Η αντιμετώπιση των βιομηχανικών ελλείψεων θα πρέπει να περιλαμβάνει την άμεση αντιμετώπιση των πλέον επειγόντων κενών.

(14) Ειδικότερα, θα πρέπει να δοθούν κίνητρα για κοινές επενδύσεις και προμήθειες στον τομέα της άμυνας, καθώς οι εν λόγω συνεργατικές δράσεις θα διασφαλίσουν ότι οι αναγκαίες αλλαγές στην ΕΒΤΒΑ πραγματοποιούνται με συνεργατικό τρόπο, ώστε να αποφευχθεί ο περαιτέρω κατακερματισμός και να αυξηθεί η διαλειτουργικότητα.

(15) Για τον σκοπό αυτό, θα πρέπει να θεσπιστεί ένα ειδικό βραχυπρόθεσμο μέσο για την αύξηση της συνεργασίας των κρατών μελών κατά τη φάση των αμυντικών προμηθειών («μέσο»). Το μέσο θα πρέπει να παρέχει κίνητρα στα κράτη μέλη να επιδιώξουν συνεργατικές δράσεις και, ιδίως, όταν προβαίνουν σε προμήθειες για την κάλυψη αυτών των κενών, να το πράττουν από κοινού, αυξάνοντας την διαλειτουργικότητα και ενισχύοντας και μεταρρυθμίζοντας τις βιομηχανικές δυνατότητές τους στον τομέα της άμυνας.

(16) Με την επιφύλαξη των προνομίων της αρμόδιας για τον προϋπολογισμό αρχής, οι πόροι που διατίθενται στο μέσο θα χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο του υφιστάμενου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου χωρίς να επηρεαστεί η χρηματοδότηση που έχει ήδη δεσμευτεί για συγκεκριμένες δράσεις της Ένωσης.

(17) Το μέσο θα πρέπει να αντισταθμίζει την πολυπλοκότητα και τους κινδύνους που συνδέονται με τις κοινές προμήθειες, ενώ παράλληλα θα πρέπει να διευκολύνει τις οικονομίες κλίμακας στις δράσεις που αναλαμβάνουν τα κράτη μέλη για την ενίσχυση και τον εκσυγχρονισμό της ΕΒΤΒΑ, με ιδιαίτερη έμφαση στις ΜΜΕ και τις επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης, με αποτέλεσμα την αύξηση της ικανότητας, της ανθεκτικότητας και της ασφάλειας εφοδιασμού της Ένωσης. Η παροχή κινήτρων για κοινές προμήθειες αναμένεται ότι θα έχει επίσης ως αποτέλεσμα τη μείωση του κόστους όσον αφορά τη διοικητική επιβάρυνση και τη διαχείριση του κύκλου ζωής των οικείων συστημάτων. Το μέσο θα πρέπει να συνοδεύεται από προσπάθειες για την ενίσχυση των ευρωπαϊκών αγορών, υπηρεσιών και συστημάτων άμυνας και ασφάλειας και να δημιουργήσει ισότιμους όρους ανταγωνισμού για τους προμηθευτές από όλα τα κράτη μέλη. Οι κοινές προμήθειες σε μια κοινή αγορά για την ΕΒΤΒΑ επιτρέπουν οικονομίες κλίμακας και εξασφαλίζουν καινοτομία και αποτελεσματικότητα στην παραγωγή και την τεχνολογία.

(18) Το μέσο αξιοποιεί και λαμβάνει υπόψη τις εργασίες της ειδικής ομάδας για τις από κοινού αμυντικές προμήθειες που συστάθηκε από την Επιτροπή και τον Ύπατο Εκπρόσωπο και τον επικεφαλής του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας, σύμφωνα με την κοινή ανακοίνωση της 18ης Μαΐου 2022, για τον συντονισμό των πολύ βραχυπρόθεσμων αναγκών σε αμυντικές προμήθειες και τη συνεργασία με τα κράτη μέλη και τους κατασκευαστές στον τομέα άμυνας της Ένωσης, με στόχο τη στήριξη των από κοινού προμηθειών προς αναπλήρωση των αποθεμάτων, ιδίως υπό το πρίσμα της στήριξης που παρέχεται στην Ουκρανία.

(19) Η κατάσταση της ασφάλειας στην Ευρώπη χρήζει επείγοντος προβληματισμού σχετικά με τον τρόπο μείωσης του υπέρμετρου κατακερματισμού μέσω μεμονωμένων πρωτοβουλιών της Ένωσης και τον τρόπο στρατηγικής σύνδεσης των οικείων μέσων. Το μέσο έχει ως στόχο να εξασφαλίζει τη συνοχή με υφιστάμενες συνεργατικές πρωτοβουλίες της Ένωσης στον τομέα της άμυνας, όπως το σχέδιο ανάπτυξης δυνατοτήτων (CDP), η συντονισμένη ετήσια επανεξέταση στον τομέα της άμυνας, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας καθώς και η μόνιμη διαρθρωμένη συνεργασία, και να δημιουργεί συνέργειες με άλλα προγράμματα της Ένωσης. Το μέσο συνάδει πλήρως με τη φιλοδοξία της στρατηγικής πυξίδας για την ασφάλεια και την άμυνα. Κατά περίπτωση, μπορούν επίσης να λαμβάνονται υπόψη περιφερειακές και διεθνείς προτεραιότητες, όπως μεταξύ άλλων εκείνες που εντάσσονται στο πλαίσιο του Οργανισμού Βορειοατλαντικού Συμφώνου, εάν συνάδουν με τις προτεραιότητες της Ένωσης και δεν συνιστούν εμπόδιο στη συμμετοχή κανενός κράτους μέλους ή συνδεδεμένης χώρας, επιδιώκοντας ταυτόχρονα την αποφυγή περιττών επικαλύψεων.

(20) Δεδομένου ότι το μέσο αποσκοπεί στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της αποδοτικότητας της αμυντικής βιομηχανίας της Ένωσης, προκειμένου οι συμβάσεις κοινών προμηθειών να επωφελούνται από το μέσο, θα πρέπει να ανατίθενται σε αναδόχους ή υπεργολάβους οι οποίοι είναι εγκατεστημένοι στην Ένωση ή σε συνδεδεμένες χώρες και δεν τελούν υπό τον έλεγχο μη συνδεδεμένων τρίτων χωρών ή οντοτήτων μη συνδεδεμένων τρίτων χωρών. Σε αυτό το πλαίσιο, ο έλεγχος αναδόχου ή υπεργολάβου θα πρέπει να νοείται ως δυνατότητα άσκησης αποφασιστικής επιρροής σε ανάδοχο ή υπεργολάβο, άμεσα ή έμμεσα, μέσω μίας ή περισσότερων ενδιάμεσων νομικών οντοτήτων. Επιπροσθέτως, για να διασφαλιστεί η προστασία των συμφερόντων ασφάλειας και άμυνας της Ένωσης και των κρατών μελών, οι υποδομές, οι εγκαταστάσεις, τα περιουσιακά στοιχεία και οι πόροι των αναδόχων και των υπεργολάβων που συμμετέχουν σε κοινή προμήθεια και χρησιμοποιούνται για τους σκοπούς της κοινής προμήθειας θα πρέπει να βρίσκονται στο έδαφος κράτους μέλους ή συνδεδεμένης χώρας.

(21) Σε ορισμένες περιπτώσεις, θα πρέπει να είναι δυνατή η παρέκκλιση από την αρχή ότι οι ανάδοχοι και οι υπεργολάβοι που εμπλέκονται σε κοινή προμήθεια στηριζόμενη από το μέσο δεν τελούν υπό τον έλεγχο μη συνδεδεμένων τρίτων χωρών ή οντοτήτων μη συνδεδεμένων τρίτων χωρών. Συγκεκριμένα, ανάδοχος ή υπεργολάβος που είναι εγκατεστημένος στην Ένωση ή σε συνδεδεμένη χώρα και τελεί υπό τον έλεγχο μη συνδεδεμένης τρίτης χώρας ή οντότητας μη συνδεδεμένης τρίτης χώρας θα πρέπει να μπορεί να συμμετέχει ως ανάδοχος ή υπεργολάβος που εμπλέκεται στην κοινή προμήθεια, υπό τον όρο ότι πληρούνται αυστηρές προϋποθέσεις ως προς τα συμφέροντα ασφάλειας και άμυνας της Ένωσης και των κρατών μελών της, όπως αυτά καθορίζονται στο πλαίσιο της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας σύμφωνα με τον τίτλο V της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ), καθώς επίσης και ως προς την ενίσχυση της ΕΒΤΒΑ.

(22) Επιπλέον, στις διαδικασίες και συμβάσεις κοινών προμηθειών θα πρέπει να περιλαμβάνεται επίσης απαίτηση να μην υπόκειται το αμυντικό προϊόν σε περιορισμό από μη συνδεδεμένη τρίτη χώρα ή οντότητα μη συνδεδεμένης τρίτης χώρας ο οποίος θα περιορίζει την ικανότητα των κρατών μελών να το χρησιμοποιούν. Σε επείγουσες περιπτώσεις, όταν η ικανότητα της ΕΒΤΒΑ να καλύψει τα πλέον επείγοντα και κρίσιμα κενά στα αποθέματα των κρατών μελών δεν είναι επαρκής ή όταν η ΕΒΤΒΑ δεν είναι σε θέση να παράσχει τα απαραίτητα αμυντικά προϊόντα εντός επαρκούς χρονικού διαστήματος, η απαίτηση αυτή δεν

θα πρέπει να ισχύει, εάν τα εν λόγω προϊόντα που αποτελούν αντικείμενο της προμήθειας χρησιμοποιούνταν πριν από την 24η Φεβρουαρίου 2022 εντός των ενόπλων δυνάμεων της πλειονότητας των κρατών μελών που συμμετέχουν στην κοινή προμήθεια. Όταν εφαρμόζεται η εν λόγω παρέκκλιση, οι χώρες που συμμετέχουν στην κοινή προμήθεια θα πρέπει να μελετούν τη σκοπιμότητα αντικατάστασης των συστατικών μερών που προκαλούν τον περιορισμό από συστατικά μέρη απαλλαγμένα από περιορισμούς προερχόμενα από την Ένωση ή συνδεδεμένες χώρες.

(23) Οι επιχορηγήσεις που παρέχονται στο πλαίσιο του μέσου θα πρέπει να λάβουν τη μορφή χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με το κόστος και θα πρέπει να βασίζονται στην επίτευξη αποτελεσμάτων σε σχέση με δέσμες εργασιών, ορόσημα ή στόχους της διαδικασίας κοινών προμηθειών, ώστε να δημιουργηθεί ο αναγκαίος χαρακτήρας κινήτρου.

(24) Για τη διασφάλιση ομοιόμορφων προϋποθέσεων εφαρμογής του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να ανατεθούν εκτελεστικές αρμοδιότητες στην Επιτροπή όσον αφορά την έγκριση πολυετούς προγράμματος εργασίας για να καθορίσει τις προτεραιότητες χρηματοδότησης και τους εφαρμοστέους όρους. Οι αρμοδιότητες αυτές θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([3]).

(25) Για να δημιουργηθεί χαρακτήρας κινήτρου, το επίπεδο της συνεισφοράς της Ένωσης για κάθε δράση θα πρέπει να μπορεί να διαφοροποιείται με βάση παράγοντες όπως η πολυπλοκότητα της κοινής προμήθειας, τα χαρακτηριστικά της συνεργασίας ή ο αριθμός των συμμετεχόντων κρατών μελών ή συνδεδεμένων χωρών ή η συμπερίληψη πρόσθετων κρατών μελών ή συνδεδεμένων χωρών σε υφιστάμενες συνεργασίες, αλλά δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το 15 % του συνολικού προϋπολογισμού του μέσου και θα πρέπει να έχει ως ανώτατο όριο το 15 % της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης κοινής προμήθειας ανά κοινοπραξία κρατών μελών και συνδεδεμένων χωρών. Λόγω των υψηλότερων δαπανών που συνήθως συνδέονται με τη διεξαγωγή διαδικασιών προμηθειών που περιλαμβάνουν μεγάλο αριθμό αναδόχων, ή που συνεπάγονται μεταφορές του αγορασθέντος εξοπλισμού σε τρίτες χώρες, το εν λόγω ανώτατο όριο θα πρέπει να αυξηθεί στο 20 % του συνολικού προϋπολογισμού και στο 20 % της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης κοινής προμήθειας ανά κοινοπραξία κρατών μελών και συνδεδεμένων χωρών σε περίπτωση που η Ουκρανία ή η Μολδαβία είναι μία από τους αποδέκτες πρόσθετων ποσοτήτων αμυντικών προϊόντων στο πλαίσιο της δράσης προμήθειας ή όταν τουλάχιστον το 15 % της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης κοινής προμήθειας ανατίθεται σε ΜΜΕ ή επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης ως αναδόχους ή υπεργολάβους. Η προμήθεια πρόσθετων ποσοτήτων αμυντικών προϊόντων για την Ουκρανία και τη Μολδαβία θα πρέπει να είναι δυνατή, με τη σύμφωνη γνώμη των συμμετεχόντων κρατών μελών, δεδομένης της ιδιαίτερης κατάστασης της ασφάλειας των εν λόγω δύο υποψήφιων προς ένταξη στην Ένωση χωρών υπό το φως της απρόκλητης και αδικαιολόγητης στρατιωτικής επίθεσης της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας.

(26) Τα κράτη μέλη και οι συνδεδεμένες χώρες θα πρέπει να ορίσουν φορέα προμηθειών που θα διενεργεί κοινές προμήθειες για λογαριασμό τους. Ο φορέας προμηθειών θα πρέπει να είναι αναθέτουσα αρχή, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 1) της οδηγίας 2014/24/ΕΕ ([4]) και στο άρθρο 3 παράγραφος 1 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ ([5]) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, εγκατεστημένη σε κράτος μέλος ή σε συνδεδεμένη χώρα, ή ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Άμυνας ή διεθνής οργανισμός.

(27) Σύμφωνα με το άρθρο 193 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([6]) («δημοσιονομικός κανονισμός»), μπορεί να χορηγηθεί επιχορήγηση για δράση που έχει ήδη αρχίσει, υπό την προϋπόθεση ότι ο αιτών μπορεί να αποδείξει την ανάγκη έναρξης της ενέργειας πριν από την υπογραφή της συμφωνίας επιχορήγησης. Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας προκάλεσε δραστική αλλαγή στις συνθήκες της αμυντικής αγοράς στην οποία η ΕΒΤΒΑ πρέπει να προσαρμοστεί σε ένα πολύ περιορισμένο χρονικά πλαίσιο. Δεδομένου του επείγοντος χαρακτήρα και της σοβαρότητας της εν λόγω προσαρμογής, καθώς και της ύπαρξης κινδύνου περαιτέρω κατακερματισμού της εσωτερικής αγοράς και των αλυσίδων εφοδιασμού των σχετικών αμυντικών προϊόντων,

([3]) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13).

([4]) Οδηγία 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες και την κατάργηση της οδηγίας 2004/18/ΕΚ (ΕΕ L 94 της 28.3.2014, σ. 65).

([5]) Οδηγία 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβούλιου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις προμήθειες φορέων που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών και την κατάργηση της οδηγίας 2004/17/ΕΚ (ΕΕ L 94 της 28.3.2014, σ. 243).

([6]) Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουλίου 2018, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1296/2013, (ΕΕ) αριθ. 1301/2013, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) αριθ. 1304/2013, (ΕΕ) αριθ. 1309/2013, (ΕΕ) αριθ. 1316/2013, (ΕΕ) αριθ. 223/2014, (ΕΕ) αριθ. 283/2014 και της απόφασης αριθ. 541/2014/ΕΕ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 (ΕΕ L 193 της 30.7.2018, σ. 1).

ήταν αναγκαία η άμεση ανάληψη δράσεων από τα κράτη μέλη για την έναρξη συνεργασίας για από κοινού προμήθειες, προκειμένου να σταλεί ένα σημαντικό μήνυμα στην αγορά και στην ΕΒΤΒΑ. Κατά συνέπεια, θα πρέπει να υπάρχει η δυνατότητα έγκαιρης χρηματοδοτικής στήριξης της Ένωσης. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 193 του δημοσιονομικού κανονισμού, θα πρέπει συνεπώς να είναι δυνατόν να προβλέπονται, στην απόφαση χρηματοδότησης, χρηματοδοτικές συνεισφορές σε δράσεις που καλύπτουν περίοδο από την 24η Φεβρουαρίου 2022, ακόμη και αν έχουν αρχίσει πριν από την υποβολή της αίτησης επιχορήγησης, υπό την προϋπόθεση ότι δεν έχουν ολοκληρωθεί πριν από την υπογραφή της συμφωνίας επιχορήγησης.

(28) Ο παρών κανονισμός δεν θίγει τους κανόνες που θεσπίζονται στην οδηγία 2009/81/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([7]). Ωστόσο, ο παρών κανονισμός προβλέπει πιο ειδικές απαιτήσεις επιλεξιμότητας. Η οδηγία 2009/81/ΕΚ προβλέπει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να περιλαμβάνουν στη νομοθεσία τους τη δυνατότητα να επιβάλλουν, στα έγγραφα της σύμβασης, απαιτήσεις σχετικά με την προστασία της ασφάλειας του εφοδιασμού ή την προστασία της ασφάλειας των πληροφοριών. Ο παρών κανονισμός βασίζεται στις εν λόγω διατάξεις της οδηγίας 2009/81/ΕΚ και δημιουργεί υποχρεώσεις για τον φορέα προμηθειών όσον αφορά τις απαιτήσεις επιλεξιμότητας που πρέπει να περιλαμβάνονται στα έγγραφα της σύμβασης. Οι εν λόγω υποχρεώσεις αυτές θα πρέπει να υπερισχύουν τυχόν αντικρουόμενης νομοθεσίας του κράτους μέλους και συνδεδεμένων χωρών στο οποίο είναι εγκατεστημένος ο φορέας προμηθειών.

(29) Η σύσταση (ΕΕ) 2018/624 της Επιτροπής ([8]) αποσκοπεί στη διευκόλυνση της διασυνοριακής πρόσβασης των ΜΜΕ και των ενδιάμεσων επιχειρήσεων του τομέα της άμυνας στην αγορά. Καλεί ιδίως τα κράτη μέλη να χρησιμοποιήσουν τις δυνατότητες ευελιξίας που προσφέρει η οδηγία 2009/81/ΕΚ, όπως αυτές που προβλέπονται στο άρθρο 21 ή αυτές που προσφέρει η αυξημένη προσφυγή σε παρτίδες ή ηλεκτρονικές διαδικασίες διαγωνισμών. Καλεί επίσης τα κράτη μέλη να μειώσουν τον διοικητικό φόρτο που σχετίζεται με τις προμήθειες, ιδίως με τη διατήρηση της αναλογικότητας του αιτήματος παροχής πληροφοριών ή των κριτηρίων επιλογής. Στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού, ο φορέας προμηθειών που ορίζεται από τα κράτη μέλη και τις συνδεδεμένες χώρες θα πρέπει να αξιοποιεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τις συστάσεις της Επιτροπής κατά τη διεξαγωγή της κοινής προμήθειας, προκειμένου να διασφαλίζεται η δίκαιη πρόσβαση των ΜΜΕ στις υποστηριζόμενες προμήθειες.

(30) Ο παρών κανονισμός καθορίζει χρηματοδοτικό κονδύλιο για το μέσο για την περίοδο από τις 27 Οκτωβρίου 2023 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025, το οποίο θα αποτελεί το ποσό προνομιακής αναφοράς, κατά την έννοια του σημείου 18 της διοργανικής συμφωνίας, της 16ης Δεκεμβρίου 2020, μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη δημοσιονομική πειθαρχία, τη συνεργασία σε δημοσιονομικά θέματα και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση, καθώς και τους νέους ιδίους πόρους, συμπεριλαμβανομένου ενός οδικού χάρτη για την εισαγωγή νέων ιδίων πόρων ([9]), για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατά την ετήσια διαδικασία του προϋπολογισμού.

(31) Σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό, τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([10]) και τους κανονισμούς (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95 ([11]), (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 ([12]) και (ΕΕ) 2017/1939 ([13]) του Συμβουλίου, τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης πρέπει να προστατεύονται μέσω αναλογικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένων μέτρων που σχετίζονται με την πρόληψη, τον εντοπισμό, τη διόρθωση και τη διερεύνηση παρατυπιών, συμπεριλαμβανομένων περιπτώσεων απάτης, την ανάκτηση των απολεσθέντων, αχρεωστήτως καταβληθέντων ή μη ορθώς χρησιμοποιηθέντων κονδυλίων και, όταν χρειάζεται, την επιβολή διοικητικών κυρώσεων. Ειδικότερα, σύμφωνα με τους κανονισμούς (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 και (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 και τον κανονισμό, η Ευρωπαϊκή

([7]) Οδηγία 2009/81/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τον συντονισμό των διαδικασιών σύναψης ορισμένων συμβάσεων έργων, προμηθειών και παροχής υπηρεσιών που συνάπτονται από αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας και την τροποποίηση των οδηγιών 2004/17/ΕΚ και 2004/18/ΕΚ (ΕΕ L 216 της 20.8.2009, σ. 76).

([8]) Σύσταση (ΕΕ) 2018/624 της Επιτροπής, της 20ής Απριλίου 2018, για τη διασυνοριακή πρόσβαση των υποπρομηθευτών και των ΜΜΕ του τομέα της άμυνας στην αγορά (ΕΕ L 102 της 23.4.2018, σ. 87).

([9]) ΕΕ L 433 I της 22.12.2020, σ. 28.

([10]) Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Σεπτεμβρίου 2013, σχετικά με τις έρευνες που πραγματοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1073/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (Ευρατόμ) αριθ. 1074/1999 του Συμβουλίου (ΕΕ L 248 της 18.9.2013, σ. 1).

([11]) Κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1995, σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 312 της 23.12.1995, σ. 1).

([12]) Κανονισμός (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 του Συμβουλίου, της 11ης Νοεμβρίου 1996, σχετικά με τους ελέγχους και εξακριβώσεις που διεξάγει επιτοπίως η Επιτροπή με σκοπό την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων από απάτες και λοιπές παρατυπίες (ΕΕ L 292 της 15.11.1996, σ. 2).

([13]) Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1939 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 2017, σχετικά με την εφαρμογή ενισχυμένης συνεργασίας για τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας (ΕΕ L 283 της 31.10.2017, σ. 1).

Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) έχει την εξουσία να διενεργεί έρευνες, μεταξύ των οποίων και επιτόπιους ελέγχους και εξακριβώσεις, με στόχο να διαπιστωθεί εάν υπήρξε απάτη, διαφθορά ή οποιαδήποτε άλλη παράνομη δραστηριότητα σε βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης. Η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία εξουσιοδοτείται, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1939, να διερευνά και να ασκεί δίωξη για ποινικά αδικήματα κατά των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, όπως προβλέπεται στην οδηγία (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([14]). Σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό, κάθε πρόσωπο ή οντότητα που λαμβάνει κονδύλια της Ένωσης πρέπει να συνεργάζεται πλήρως για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, να παρέχει τα αναγκαία δικαιώματα και την πρόσβαση που απαιτείται στην Επιτροπή, την OLAF, το Ελεγκτικό Συνέδριο και, όσον αφορά τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στην ενισχυμένη συνεργασία για τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1939, την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία και να μεριμνά ώστε τυχόν τρίτοι που συμμετέχουν στην εκτέλεση κονδυλίων της Ένωσης να εκχωρούν ισοδύναμα δικαιώματα.

(32) Δυνάμει του άρθρου 85 παράγραφος 1 της απόφασης (ΕΕ) 2021/1764 του Συμβουλίου ([15]), τα φυσικά πρόσωπα και οι οντότητες που είναι εγκατεστημένες σε υπερπόντιες χώρες ή εδάφη είναι επιλέξιμα για χρηματοδότηση με την επιφύλαξη των κανόνων και των στόχων του μέσου και των ενδεχόμενων συμφωνιών που ισχύουν στο κράτος μέλος με το οποίο είναι συνδεδεμένη η σχετική υπερπόντια χώρα ή έδαφος.

(33) Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ως αμυντικά προϊόντα θα πρέπει να νοούνται τα προϊόντα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2009/81/ΕΚ, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 της εν λόγω οδηγίας, ιδίως οι τύποι προϊόντων που περιλαμβάνονται στον κατάλογο όπλων, πυρομαχικών και πολεμικού υλικού, ο οποίος καθορίστηκε με την απόφαση 255/58 του Συμβουλίου της 15ης Απριλίου 1958 ([16]). Αυτός ο κατάλογος περιλαμβάνει μόνο εξοπλισμό που είναι σχεδιασμένος, έχει αναπτυχθεί και παραχθεί για στρατιωτικούς σκοπούς ειδικά. Ωστόσο, ο κατάλογος είναι γενικός και πρέπει να ερμηνεύεται κατά τρόπο ευρύ με γνώμονα τον εξελισσόμενο χαρακτήρα της τεχνολογίας, τις πολιτικές όσον αφορά τη σύναψη συμβάσεων και τις στρατιωτικές απαιτήσεις που οδηγούν στην ανάπτυξη νέων τύπων εξοπλισμού, για παράδειγμα με βάση τον κοινό στρατιωτικό κατάλογο της Ένωσης. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, τα αμυντικά προϊόντα θα πρέπει επίσης να νοείται ότι καλύπτουν προϊόντα τα οποία μολονότι είχαν αρχικά σχεδιαστεί για πολιτική χρήση, προσαρμόστηκαν μεταγενέστερα σε στρατιωτικούς σκοπούς, ώστε να χρησιμοποιηθούν ως όπλα, πυρομαχικά ή πολεμικό υλικό.

(34) Δυνάμει του άρθρου 4 παράγραφος 2 ΣΕΕ, η εθνική ασφάλεια παραμένει στην ευθύνη κάθε κράτους μέλους. Τα κράτη μέλη αποφασίζουν μεταξύ τους τις ρυθμίσεις που εφαρμόζονται στην προστασία των διαβαθμισμένων πληροφοριών για τους σκοπούς των κοινών προμηθειών, σύμφωνα με τις εθνικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις.

(35) Η Επιτροπή προστατεύει τις διαβαθμισμένες πληροφορίες της ΕΕ σύμφωνα με τους κανόνες ασφαλείας της απόφασης (ΕΕ, Ευρατόμ) 2015/444 της Επιτροπής ([17]). Με βάση τη συμφωνία των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 4ης Μαΐου 2011, που συνήλθαν στο πλαίσιο του Συμβουλίου, σχετικά με την προστασία διαβαθμισμένων πληροφοριών οι οποίες ανταλλάσσονται προς το συμφέρον της Ευρωπαϊκής Ένωσης ([18]) και την απόφαση 2013/488/ΕΕ του Συμβουλίου ([19]), τα κράτη μέλη παρέχουν στις διαβαθμισμένες πληροφορίες της ΕΕ βαθμό προστασίας ισοδύναμο με εκείνον που παρέχουν οι κανόνες ασφαλείας του Συμβουλίου που καθορίζονται στην απόφαση 2013/488/ΕΕ.

(36) Η Επιτροπή θα πρέπει να συντάξει έκθεση αξιολόγησης για το μέσο και να την υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο το αργότερο έως την 31η Δεκεμβρίου 2026. Η έκθεση αξιολόγησης θα πρέπει να αξιολογεί τον αντίκτυπο και την αποτελεσματικότητα των δράσεων που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο του μέσου, ενώ παράλληλα θα πρέπει να υπάρξει ένας εκ των προτέρων κριτικός προβληματισμός σχετικά με την εξασφάλιση όλων των συστατικών μερών που απαιτούνται στην αλυσίδα εφοδιασμού της Ένωσης στον τομέα της άμυνας με γνώμονα τη σημασία των ρυθμίσεων

([14]) Οδηγία (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2017, σχετικά με την καταπολέμηση, μέσω του ποινικού δικαίου, της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης (ΕΕ L 198 της 28.7.2017, σ. 29).

([15]) Απόφαση (ΕΕ) 2021/1764 του Συμβουλίου, της 5ης Οκτωβρίου 2021, για τη σύνδεση των Υπερπόντιων Χωρών και Εδαφών με την Ευρωπαϊκή Ένωση, συμπεριλαμβανομένων των σχέσεων μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αφενός, και της Γροιλανδίας και του Βασιλείου της Δανίας, αφετέρου (Απόφαση για τη σύνδεση ΥΧΕ-ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της Γροιλανδίας) (ΕΕ L 355 της 7.10.2021, σ. 6).

([16]) Απόφαση για τον καθορισμό του καταλόγου των προϊόντων (όπλα, πυρομαχικά και πολεμικό υλικό) στα οποία εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 223 παράγραφος 1 στοιχείο β) - νυν άρθρο 296 παράγραφος 1 στοιχείο β) - της Συνθήκης (έγγρ. 255/58). Πρακτικά της 15ης Απριλίου 1958: έγγρ. 368/58.

([17]) Απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2015/444 της Επιτροπής, της 13ης Μαρτίου 2015, σχετικά με τους κανόνες ασφαλείας για την προστασία των διαβαθμισμένων πληροφοριών της ΕΕ (ΕΕ L 72 της 17.3.2015, σ. 53).

([18]) ΕΕ C 202 της 8.7.2011, σ. 13.

([19]) Απόφαση 2013/488/ΕΕ του Συμβουλίου, της 23ης Σεπτεμβρίου 2013, σχετικά με τους κανόνες ασφαλείας για την προστασία των διαβαθμισμένων πληροφοριών της ΕΕ (ΕΕ L 274 της 15.10.2013, σ. 1).

ασφάλειας του εφοδιασμού και για τη λειτουργία της ΕΒΤΒΑ. Επιπλέον, η έκθεση αξιολόγησης θα πρέπει να προσδιορίζει ελλείψεις και κρίσιμες εξαρτήσεις από μη συνδεδεμένες τρίτες χώρες όσον αφορά τις πρώτες ύλες, τα συστατικά μέρη και τις παραγωγικές ικανότητες, με βάση τις εργασίες που έχουν αναληφθεί στο πλαίσιο του παρατηρητηρίου για τις κρίσιμες τεχνολογίες. Η έκθεση αξιολόγησης αναμένεται να τροφοδοτήσει το έργο της Επιτροπής σχετικά με τους τεχνολογικούς χάρτες πορείας, συμπεριλαμβανομένων μέτρων μετριασμού για την αντιμετώπιση των εν λόγω ελλείψεων και κρίσιμων εξαρτήσεων.

(37) Ο παρών κανονισμός δεν θίγει τη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών όσον αφορά την πολιτική εξαγωγών τους για προϊόντα που συνδέονται με τον τομέα της άμυνας.

(38) Δεδομένου ότι οι στόχοι του παρόντος κανονισμού δεν μπορούν να επιτευχθούν ικανοποιητικά από τα κράτη μέλη, μπορούν όμως να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση δύναται να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας του άρθρου 5 ΣΕΕ. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία για την επίτευξη των εν λόγω στόχων.

(39) Προκειμένου να καταστεί δυνατή η έναρξη εφαρμογής του παρόντος κανονισμού το συντομότερο δυνατόν, ο κανονισμός θα πρέπει να τεθεί σε ισχύ επειγόντως,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Αντικείμενο

Ο παρών κανονισμός θεσπίζει βραχυπρόθεσμο μέσο για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας μέσω κοινών προμηθειών («μέσο»), για την περίοδο από τις 27 Οκτωβρίου 2023 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

1) «κοινή προμήθεια»: προμήθεια που διεξάγεται από κοινού από τουλάχιστον τρία κράτη μέλη·

2) «έλεγχος», όσον αφορά ανάδοχο ή υπεργολάβο, η δυνατότητα άσκησης αποφασιστικής επιρροής σε ανάδοχο ή υπεργολάβο, άμεσα ή έμμεσα, μέσω μίας ή περισσότερων ενδιάμεσων νομικών οντοτήτων·

3) «δομή εκτελεστικής διαχείρισης»: όργανο νομικής οντότητας, το οποίο έχει οριστεί σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και, κατά περίπτωση, είναι υπόλογο στον διευθύνοντα σύμβουλο και εξουσιοδοτημένο να διαμορφώνει τη στρατηγική, τους στόχους και τον γενικό προσανατολισμό της εν λόγω νομικής οντότητας, και το οποίο επιβλέπει και παρακολουθεί τη λήψη διαχειριστικών αποφάσεων·

4) «οντότητα μη συνδεδεμένης τρίτης χώρας»: νομική οντότητα η οποία είναι εγκατεστημένη σε μη συνδεδεμένη τρίτη χώρα ή, εάν είναι εγκατεστημένη στην Ένωση ή σε συνδεδεμένη χώρα, της οποίας οι δομές εκτελεστικής διαχείρισης βρίσκονται σε μη συνδεδεμένη τρίτη χώρα·

5) «φορέας προμηθειών»: αναθέτουσα αρχή, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 1) της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και στο άρθρο 3 παράγραφος 1 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ, η οποία είναι εγκατεστημένη σε κράτος μέλος ή σε συνδεδεμένη χώρα, ή ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Άμυνας ή διεθνής οργανισμός, και η οποία έχει οριστεί από κράτη μέλη και τις συνδεδεμένες χώρες για τη διεξαγωγή κοινής προμήθειας εξ ονόματός τους ·

6) «αμυντικά προϊόντα»: προϊόντα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2009/81/ΕΚ, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 της εν λόγω οδηγίας, συμπεριλαμβανομένου ιατρικού εξοπλισμού μάχης·

7) «διαβαθμισμένες πληροφορίες»: κάθε πληροφορία ή υλικό των οποίων η άνευ αδείας κοινολόγηση μπορεί να βλάψει ποικιλοτρόπως τα συμφέροντα της Ένωσης ή ενός ή περισσότερων κρατών μελών, και η οποία φέρει σήμανση διαβάθμισης ΕΕ ή αντίστοιχη σήμανση διαβάθμισης, όπως θεσπίστηκε στη συμφωνία μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συνελθόντων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, σχετικά με την προστασία διαβαθμισμένων πληροφοριών οι οποίες ανταλλάσσονται προς το συμφέρον της Ευρωπαϊκής Ένωσης ([20])·

8) «ευαίσθητες πληροφορίες»: μη διαβαθμισμένες πληροφορίες και δεδομένα που πρέπει να προστατεύονται από μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση ή κοινολόγηση λόγω υποχρεώσεων που καθορίζονται από το ενωσιακό ή εθνικό δίκαιο, κατά περίπτωση, ή για την προστασία της ιδιωτικότητας ή της ασφάλειας φυσικού ή νομικού προσώπου.

Άρθρο 3

Στόχοι

1. Το μέσο έχει τους ακόλουθους ειδικούς στόχους:

α) ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της αποδοτικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανικής και τεχνολογικής βάσης στον τομέα της άμυνας (ΕΒΤΒΑ), συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ και των επιχειρήσεων μεσαίας κεφαλαιοποίησης, για μια πιο ανθεκτική και ασφαλή Ένωση, ιδίως με την επιτάχυνση, με συνεργατικό τρόπο, της προσαρμογής της βιομηχανίας στις διαρθρωτικές αλλαγές, συμπεριλαμβανομένης μέσω της δημιουργίας και της αύξησης της παραγωγικής ικανότητας και του ανοίγματος των αλυσίδων εφοδιασμού για διασυνοριακή συνεργασία σε ολόκληρη την Ένωση· με τον τρόπο αυτό, η ΕΒΤΒΑ θα μπορεί να παρέχει τα αμυντικά προϊόντα που χρειάζονται τα κράτη μέλη·

β) προώθηση της συνεργασίας στις διαδικασίες αμυντικών προμηθειών μεταξύ των συμμετεχόντων κρατών μελών, προκειμένου να συμβάλει στην αλληλεγγύη, στην πρόληψη των φαινομένων παραγκωνισμού, στην αύξηση της αποτελεσματικότητας των δημόσιων δαπανών καθώς και στη μείωση του υπέρμετρου κατακερματισμού, οδηγώντας τελικά σε αύξηση της τυποποίησης των αμυντικών συστημάτων και σε μεγαλύτερη διαλειτουργικότητα μεταξύ των δυνατοτήτων των κρατών μελών, διατηρώντας παράλληλα την ανταγωνιστικότητα και την ποικιλομορφία των προϊόντων που διατίθενται στα κράτη μέλη και στην αλυσίδα εφοδιασμού.

2. Οι στόχοι που καθορίζονται στην παράγραφο 1 επιδιώκονται με έμφαση στην ενίσχυση και την ανάπτυξη της ΕΒΤΒΑ σε ολόκληρη την Ένωση ώστε να μπορέσει να αντιμετωπίσει ιδίως τις πλέον επείγουσες και κρίσιμες ανάγκες σε αμυντικά προϊόντα, μεταξύ των οποίων ιδίως εκείνες που προέκυψαν ή επιδεινώθηκαν από την αντίδραση στον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, όπως η αποστολή αμυντικών προϊόντων στην Ουκρανία, λαμβάνοντας υπόψη τους στόχους της στρατηγικής πυξίδας για την ασφάλεια και την άμυνα και συνεκτιμώντας τις εργασίες της ειδικής ομάδας για τις κοινές προμήθειες στον τομέα της άμυνας. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω της αναπλήρωσης των αποθεμάτων που εξαντλούνται ως αποτέλεσμα της μεταφοράς αμυντικών προϊόντων στην Ουκρανία, μεταξύ άλλων με εξοπλισμό που διατίθεται στην αγορά, καθώς και μέσω της αντικατάστασης παρωχημένου εξοπλισμού και της ενίσχυσης των δυνατοτήτων.

Άρθρο 4

Προϋπολογισμός

1. Το χρηματοδοτικό κονδύλιο για την εκτέλεση του μέσου για την περίοδο από τις 27 Οκτωβρίου 2023 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025 ανέρχεται σε 300 εκατομμύρια EUR σε τρέχουσες τιμές.

2. Το χρηματοδοτικό κονδύλιο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τεχνική και διοικητική βοήθεια για την υλοποίηση του μέσου, όπως για δραστηριότητες προετοιμασίας, παρακολούθησης, διαχειριστικού ελέγχου, λογιστικού ελέγχου και αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένων των εταιρικών συστημάτων τεχνολογίας πληροφοριών.

([20]) ΕΕ C 202 της 8.7.2011, σ. 13.

3. Πόροι που κατανέμονται στα κράτη μέλη υπό καθεστώς επιμερισμένης διαχείρισης μπορούν, κατόπιν αιτήματός τους, να μεταφερθούν στο μέσο με την επιφύλαξη των διατάξεων του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([21]). Η Επιτροπή εκτελεί τους εν λόγω πόρους άμεσα, σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) του δημοσιονομικού κανονισμού. Οι πόροι αυτοί χρησιμοποιούνται προς όφελος του οικείου κράτους μέλους.

4. Οι δημοσιονομικές δεσμεύσεις για δραστηριότητες οι οποίες εκτείνονται σε περισσότερα του ενός οικονομικά έτη μπορούν να κατανέμονται σε περισσότερα οικονομικά έτη με ετήσιες δόσεις.

Άρθρο 5

Συνδεδεμένες χώρες

Το μέσο είναι ανοικτό στη συμμετοχή εκείνων των μελών της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών που είναι μέλη του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (συνδεδεμένες χώρες), σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο.

Άρθρο 6

Εκτέλεση και μορφές χρηματοδότησης της Ένωσης

1. Το μέσο εκτελείται υπό άμεση διαχείριση σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό.

2. Η χρηματοδότηση της Ένωσης χρησιμοποιείται για να παρέχει κίνητρα για τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών προς επίτευξη των στόχων που ορίζονται στο άρθρο 3. Η χρηματοδοτική συνεισφορά καθορίζεται λαμβανομένων υπόψη του συνεργατικού χαρακτήρα των κοινών προμηθειών και της ανάγκης για τη δημιουργία του χαρακτήρα κινήτρου που απαιτείται για την ενθάρρυνση της συνεργασίας.

3. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 193 του δημοσιονομικού κανονισμού, οι χρηματοδοτικές συνεισφορές μπορούν, όταν είναι αναγκαίο για την υλοποίηση μιας δράσης, να καλύπτουν δράσεις που ξεκίνησαν πριν από την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος για χρηματοδοτικές συνεισφορές για την εν λόγω δράση, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω δράσεις δεν έχουν ξεκινήσει πριν από τις 24 Φεβρουαρίου 2022 και δεν έχουν ολοκληρωθεί πριν από την υπογραφή της συμφωνίας επιχορήγησης. Οι αναδρομικά επιλέξιμες δράσεις συμμορφώνονται με όλα τα κριτήρια επιλεξιμότητας που προβλέπονται στα άρθρα 8 και 9 του παρόντος κανονισμού.

4. Οι επιχορηγήσεις που εκτελούνται υπό άμεση διαχείριση χορηγούνται και αποτελούν αντικείμενο διαχείρισης όπως προβλέπεται στον τίτλο VIII του δημοσιονομικού κανονισμού.

Άρθρο 7

Χρήση χρηματοδότησης μη συνδεόμενης με τις δαπάνες

1. Οι επιχορηγήσεις λαμβάνουν τη μορφή χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες, δυνάμει του άρθρου 180 παράγραφος 3 του δημοσιονομικού κανονισμού.

2. Το επίπεδο της συνεισφοράς της Ένωσης που αποδίδεται σε κάθε δράση μπορεί να καθορίζεται βάσει παραγόντων όπως:

α) η πολυπλοκότητα της κοινής προμήθειας, για την οποία ένα ποσοστό της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης κοινής προμήθειας και η πείρα που αποκτήθηκε από παρόμοιες δράσεις μπορούν να χρησιμεύσουν ως αρχική προσεγγιστική τιμή·

β) τα χαρακτηριστικά της συνεργασίας, από τα οποία είναι πιθανό να προκύψει ως αποτέλεσμα μεγαλύτερη διαλειτουργικότητα και μακροπρόθεσμα επενδυτικά μηνύματα για τη βιομηχανία· ή

([21]) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων (ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 159).

γ) ο αριθμός των συμμετεχόντων κρατών μελών και συνδεδεμένων χωρών ή η συμπερίληψη πρόσθετων κρατών μελών ή συνδεδεμένων χωρών σε υφιστάμενες συνεργασίες.

3. Η χρηματοδοτική συνεισφορά της Ένωσης σε κάθε δράση δεν υπερβαίνει το 15 % του ποσού που αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 και έχει ως ανώτατο όριο το 15 % της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης κοινής προμήθειας ανά κοινοπραξία κρατών μελών και συνδεδεμένων χωρών.

4. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου, η χρηματοδοτική συνεισφορά της Ένωσης για κάθε δράση μπορεί να ανέρχεται σε έως και 20 % του ποσού που αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1, και έχει ως ανώτατο όριο το 20 % της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης κοινής προμήθειας, εφόσον πληρούται τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Η Ουκρανία ή η Μολδαβία είναι μία από τους αποδέκτες πρόσθετων ποσοτήτων αμυντικών προϊόντων στο πλαίσιο της δράσης προμήθειας, σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 3·

β) τουλάχιστον το 15 % της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης κοινής προμήθειας ανατίθεται σε ΜΜΕ ή επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης, ως αναδόχους ή υπεργολάβους.

Άρθρο 8

Επιλέξιμες δράσεις

1. Επιλέξιμες για ενωσιακή χρηματοδότηση είναι μόνο οι δράσεις που πληρούν όλα τα ακόλουθα κριτήρια στο πλαίσιο του μέσου:

α) περιλαμβάνουν συνεργασία μεταξύ των επιλέξιμων οντοτήτων που αναφέρονται στο άρθρο 10 για την κοινή προμήθεια που καλύπτει τις ανάγκες των πλέον επειγόντων και κρίσιμων αμυντικών προϊόντων και παράλληλα υλοποιεί τους στόχους που ορίζονται στο άρθρο 3·

β) συνεπάγονται νέα συνεργασία, μεταξύ άλλων εντός του υπάρχοντος πλαισίου, ή επέκταση υφιστάμενης συνεργασίας σε τουλάχιστον ένα νέο κράτος μέλος ή συνδεδεμένη χώρα·

γ) εκτελούνται από κοινοπραξία τουλάχιστον τριών κρατών μελών·

δ) πληρούν τις πρόσθετες προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 8.

2. Οι ακόλουθες δράσεις δεν είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση:

α) δράσεις για κοινή προμήθεια αγαθών ή υπηρεσιών που απαγορεύονται από το εφαρμοστέο διεθνές δίκαιο·

β) δράσεις για κοινή προμήθεια φονικών αυτόνομων όπλων χωρίς τη δυνατότητα ουσιαστικού ανθρώπινου ελέγχου επί των αποφάσεων επιλογής και εμπλοκής κατά τη διενέργεια επιθέσεων κατά ανθρώπων.

Άρθρο 9

Πρόσθετοι όροι επιλεξιμότητας

1. Τα κράτη μέλη και οι συνδεδεμένες χώρες που συμμετέχουν σε κοινή προμήθεια ορίζουν με ομοφωνία φορέα προμηθειών ο οποίος ενεργεί εξ ονόματός τους για τους σκοπούς της εν λόγω κοινής προμήθειας. Ο φορέας προμηθειών διεξάγει τις διαδικασίες προμηθειών και συνάπτει τις προκύπτουσες συμβάσεις με αναδόχους εξ ονόματος των συμμετεχόντων χωρών. Ο φορέας προμηθειών δύναται να συμμετέχει στη δράση ως δικαιούχος και δύναται να ενεργεί ως συντονιστής της κοινοπραξίας και, ως εκ τούτου, δύναται να είναι σε θέση να διαχειρίζεται και να συνδυάζει κονδύλια από το μέσο και κονδύλια από τα συμμετέχοντα κράτη μέλη και τις συμμετέχουσες συνδεδεμένες χώρες.

Ο παρών κανονισμός δεν θίγει τους κανόνες που διέπουν τον συντονισμό των διαδικασιών ανάθεσης ορισμένων συμβάσεων έργων, προμηθειών και παροχής υπηρεσιών από αναθέτουσες αρχές ή οντότητες στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας κατά τα οριζόμενα στην οδηγία 2009/81/ΕΚ.

2. Οι διαδικασίες προμηθειών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 βασίζονται σε συμφωνία που υπογράφεται από τα συμμετέχοντα κράτη μέλη και τις συμμετέχουσες συνδεδεμένες χώρες με τον φορέα προμηθειών, υπό τους όρους που καθορίζονται στο πρόγραμμα εργασίας. Η συμφωνία καθορίζει ιδίως τις πρακτικές ρυθμίσεις που διέπουν την κοινή προμήθεια και τη διαδικασία λήψης αποφάσεων όσον αφορά την επιλογή της διαδικασίας, την αξιολόγηση των προσφορών και την ανάθεση της σύμβασης.

3. Η συμφωνία που αναφέρεται στην παράγραφο 2 μπορεί να επιτρέπει στον φορέα προμηθειών να προμηθεύεται πρόσθετες ποσότητες του σχετικού αμυντικού προϊόντος για την Ουκρανία ή τη Μολδαβία. Τέτοιου είδους άδεια εγκρίνεται ομόφωνα από τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στην κοινή προμήθεια.

Οι εν λόγω πρόσθετες ρυθμίσεις προμηθειών δεν θίγουν το εφαρμοστέο ενωσιακό δίκαιο και συνάδουν με τις εθνικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις των κρατών μελών όσον αφορά την εξαγωγή προϊόντων συνδεόμενων με τον τομέα της άμυνας.

4. Στις διαδικασίες και συμβάσεις κοινών προμηθειών περιλαμβάνονται οι απαιτήσεις συμμετοχής αναδόχων και υπεργολάβων που συμμετέχουν σε κοινή προμήθεια, όπως ορίζεται στις παραγράφους 5 έως 12.

5. Οι ανάδοχοι και οι υπεργολάβοι που συμμετέχουν σε κοινή προμήθεια είναι εγκατεστημένοι και διαθέτουν τις οικείες δομές εκτελεστικής διαχείρισης στην Ένωση ή σε συνδεδεμένη χώρα. Δεν υπόκεινται σε έλεγχο από μη συνδεδεμένη τρίτη χώρα ή οντότητα μη συνδεδεμένης τρίτης χώρας ή, εναλλακτικά, έχουν υποβληθεί σε έλεγχο κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) 2019/452 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([22]) και, όπου απαιτείται, σε μέτρα μετριασμού, λαμβανομένων υπόψη των στόχων που καθορίζονται στο άρθρο 3 του παρόντος κανονισμού.

6. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου, νομική οντότητα εγκατεστημένη στην Ένωση ή σε συνδεδεμένη χώρα η οποία ελέγχεται από μη συνδεδεμένη τρίτη χώρα ή από οντότητα μη συνδεδεμένης τρίτης χώρας μπορεί να συμμετέχει στην κοινή προμήθεια εάν παρέχει εγγυήσεις επαληθευμένες από το κράτος μέλος ή τη συνδεδεμένη χώρα στην οποία είναι εγκατεστημένος ο ανάδοχος ή ο υπεργολάβος που συμμετέχει στην κοινή προμήθεια. Οι εγγυήσεις εξασφαλίζουν ότι η συμμετοχή ενός αναδόχου ή υπεργολάβου που συμμετέχει στην κοινή προμήθεια δεν αντιβαίνει στα συμφέροντα ασφάλειας και άμυνας της Ένωσης και των κρατών μελών της, όπως αυτά ορίζονται στο πλαίσιο της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, σύμφωνα με τον Τίτλο V της ΣΕΕ, ή στους στόχους του άρθρου 3 του παρόντος κανονισμού.

7. Οι εγγυήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 6 του παρόντος άρθρου μπορούν να βασίζονται σε τυποποιημένο υπόδειγμα που παρέχει η Επιτροπή, επικουρούμενη από την επιτροπή του άρθρου 16, και αποτελούν μέρος της συγγραφής υποχρεώσεων, ώστε να εξασφαλίζεται εναρμονισμένη προσέγγιση σε ολόκληρη την Ένωση. Οι εγγυήσεις τεκμηριώνουν συγκεκριμένα ότι, για τους σκοπούς της κοινής προμήθειας, έχουν θεσπιστεί μέτρα ώστε να εξασφαλίζεται ότι:

α) ο έλεγχος επί του αναδόχου ή του υπεργολάβου που συμμετέχει στην κοινή προμήθεια δεν ασκείται κατά τρόπο που να περιορίζει ή να παρακωλύει την ικανότητά του να εκτελεί την παραγγελία και να παράγει αποτελέσματα και·

β) αποτρέπεται η πρόσβαση μη συνδεδεμένης τρίτης χώρας ή οντότητας μη συνδεδεμένης τρίτης χώρας σε διαβαθμισμένες πληροφορίες που σχετίζονται με την κοινή προμήθεια και οι υπάλληλοι ή άλλα πρόσωπα που συμμετέχουν στην κοινή προμήθεια διαθέτουν εθνική εξουσιοδότηση ασφάλειας από κράτος μέλος ή συνδεδεμένη χώρα, σύμφωνα με τις εθνικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις.

8. Ο φορέας προμηθειών υποβάλλει στην Επιτροπή κοινοποίηση σχετικά με τα μέτρα μετριασμού που εφαρμόζονται κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) 2019/452 που αναφέρεται στην παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου ή τις εγγυήσεις της παραγράφου 6 του παρόντος άρθρου. Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα μετριασμού που εφαρμόζονται ή τις εγγυήσεις τίθενται στη διάθεση της Επιτροπής κατόπιν αιτήματος. Η Επιτροπή ενημερώνει την επιτροπή που αναφέρεται στο άρθρο 16 του παρόντος κανονισμού για κάθε κοινοποίηση που πραγματοποιείται σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο.

([22]) Κανονισμός (ΕΕ) 2019/452 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Μαρτίου 2019, για τη θέσπιση πλαισίου για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων στην Ένωση (ΕΕ L 79 I της 21.3.2019, σ. 1).

9. Οι υποδομές, οι εγκαταστάσεις, τα περιουσιακά στοιχεία και οι πόροι των αναδόχων και των υπεργολάβων που συμμετέχουν σε κοινή προμήθεια και χρησιμοποιούνται για τους σκοπούς της κοινής προμήθειας βρίσκονται στο έδαφος κράτους μέλους ή συνδεδεμένης χώρας. Όταν οι ανάδοχοι ή οι υπεργολάβοι που συμμετέχουν στην κοινή προμήθεια δεν διαθέτουν εναλλακτικές λύσεις ή σχετικές υποδομές, εγκαταστάσεις, περιουσιακά στοιχεία και πόρους άμεσα διαθέσιμα στην Ένωση ή σε συνδεδεμένη χώρα δύνανται να χρησιμοποιούν τις υποδομές, τις εγκαταστάσεις, τα περιουσιακά στοιχεία και τους πόρους τους που βρίσκονται ή διατηρούνται εκτός του εδάφους των κρατών μελών ή των συνδεδεμένων χωρών, υπό την προϋπόθεση ότι η χρήση αυτή δεν αντιβαίνει στα συμφέροντα ασφάλειας και άμυνας της Ένωσης και των κρατών μελών και ότι συνάδει με τους στόχους του άρθρου 3.

10. Στις διαδικασίες και συμβάσεις κοινών προμηθειών περιλαμβάνεται επίσης απαίτηση να μην υπόκειται το αμυντικό προϊόν σε περιορισμό από μη συνδεδεμένη τρίτη χώρα ή οντότητα μη συνδεδεμένης τρίτης χώρας άμεσα ή έμμεσα, μέσω μίας ή περισσότερων ενδιάμεσων νομικών οντοτήτων, που θα περιορίζει την ικανότητα των κρατών μελών να χρησιμοποιούν το εν λόγω αμυντικό προϊόν.

11. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 10, και υπό το πρίσμα της γεωπολιτικής κατάστασης και του επείγοντος χαρακτήρα της ανάγκης για προμήθεια αμυντικών προϊόντων με τη στήριξη του μέσου, η απαίτηση που αναφέρεται στην εν λόγω παράγραφο δεν ισχύει για αμυντικά προϊόντα επειγουσών και κρίσιμων αναγκών, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται αμφότερες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Τα κράτη μέλη ή οι συνδεδεμένες χώρες που συμμετέχουν στην κοινή προμήθεια δεσμεύονται να μελετήσουν τη σκοπιμότητα της αντικατάστασης των συστατικών μερών που προκαλούν τον περιορισμό, από ένα εναλλακτικό, απαλλαγμένο από περιορισμούς, συστατικό μέρος ενωσιακής καταγωγής·

β) τα προϊόντα άμυνας της προμήθειας χρησιμοποιούνταν πριν από τις 24 Φεβρουαρίου 2022 στις ένοπλες δυνάμεις της πλειονότητας των κρατών μελών που συμμετέχουν στην κοινή προμήθεια.

12. Το κόστος των συστατικών μερών ενωσιακής καταγωγής ή συνδεδεμένων χωρών ανέρχεται τουλάχιστον στο 65 % της εκτιμώμενης αξίας του τελικού προϊόντος. Κανένα συστατικό μέρος δεν προέρχεται από μη συνδεδεμένες τρίτες χώρες που αντιστρατεύονται τα συμφέροντα ασφάλειας και άμυνας της Ένωσης και των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένου του σεβασμού της αρχής των σχέσεων καλής γειτονίας.

13. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως «υπεργολάβοι που συμμετέχουν στην κοινή προμήθεια» νοούνται όλες οι νομικές οντότητες που παρέχουν κρίσιμης σημασίας εισροές, οι οποίες διαθέτουν μοναδικά χαρακτηριστικά, ουσιώδη για τη λειτουργία ενός προϊόντος, και στις οποίες ανατίθεται τουλάχιστον το 15 % της της αξίας της σύμβασης.

Άρθρο 10

Επιλέξιμες οντότητες

Υπό την προϋπόθεση ότι πληρούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας που ορίζονται στο άρθρο 197 του δημοσιονομικού κανονισμού, οι οντότητες που είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση είναι οι ακόλουθες:

α) δημόσιες αρχές των κρατών μελών·

β) δημόσιες αρχές συνδεδεμένων χωρών·

γ) φορείς προμηθειών.

Άρθρο 11

Κριτήρια ανάθεσης

1. Η Επιτροπή αξιολογεί τις υποβληθείσες προτάσεις με βάση τα ακόλουθα κριτήρια για την ανάθεση της επιχορήγησης:

α) τον αριθμό των κρατών μελών ή των συνδεδεμένων χωρών που συμμετέχουν σε κάθε κοινή προμήθεια·

β) την εκτιμώμενη αξία της κοινής προμήθειας·

γ) την απόδειξη της συμβολής της δράσης στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της προσαρμογής, του εκσυγχρονισμού και της ανάπτυξης της ΕΒΤΒΑ, ώστε να μπορέσει να αντιμετωπίσει ιδίως τις πλέον επείγουσες και κρίσιμες ανάγκες σε αμυντικά προϊόντα, όπως αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2, μεταξύ άλλων όσον αφορά τους χρόνους παράδοσης, τη διαθεσιμότητα και τον εφοδιασμό·

δ) την απόδειξη της συμβολής της δράσης στην αναπλήρωση των αποθεμάτων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που εξαντλήθηκαν μετά την αντίδραση στον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, στην αντικατάσταση παρωχημένου εξοπλισμού και στην ενίσχυση των δυνατοτήτων που αναφέρονται στο άρθρο 3·

ε) το εύρος της συμβολής της δράσης στην ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών ή συνδεδεμένων χωρών, ιδίως μέσω του αναλογικού επιμερισμού των τεχνικών και χρηματοοικονομικών κινδύνων και ευκαιριών, βάσει μιας πραγματικά συνεργατικής αντίληψης, καθώς και τη διαλειτουργικότητα των προϊόντων που αποτελούν αντικείμενο προμήθειας δυνάμει του παρόντος κανονισμού·

στ) τη συμβολή της δράσης στην υπέρβαση των εμποδίων στις κοινές προμήθειες·

ζ) το εύρος της συμβολής της δράσης στην ανταγωνιστικότητα και την προσαρμογή της ΕΒΤΒΑ σε διαρθρωτικές μεταβολές, συμπεριλαμβανομένων των τεχνολογικών αλλαγών, μέσω, μεταξύ άλλων, της προβλεπόμενης δημιουργίας ή αύξησης των παραγωγικών ικανοτήτων, της δέσμευσης παραγωγικών ικανοτήτων και της ασφάλειας του εφοδιασμού·

η) τη συμμετοχή ΜΜΕ και επιχειρήσεων μεσαίας κεφαλαιοποίησης·

θ) τη δημιουργία νέας διασυνοριακής συνεργασίας μεταξύ αναδόχων και υπεργολάβων στις αλυσίδες εφοδιασμού σε ολόκληρη την Ένωση·

ι) την ποιότητα και την αποδοτικότητα των σχεδίων για την υλοποίηση της δράσης.

2. Το πρόγραμμα εργασίας καθορίζει περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με την εφαρμογή των κριτηρίων ανάθεσης που ορίζονται στην παράγραφο 1, συμπεριλαμβανομένης τυχόν στάθμισης που πρόκειται να εφαρμοστεί. Το πρόγραμμα εργασίας δεν καθορίζει επιμέρους κατώτατα όρια.

3. Η Επιτροπή κοινοποιεί την έκθεση αξιολόγησης της πρόσκλησης στην επιτροπή που αναφέρεται στο άρθρο 16. Η Επιτροπή κοινοποιεί στους αιτούντες λεπτομερή έκθεση σχετικά με το αποτέλεσμα της αξιολόγησης της πρότασής τους.

Άρθρο 12

Πρόγραμμα εργασίας

1. Το μέσο εφαρμόζεται μέσω πολυετούς προγράμματος εργασίας δυνάμει του άρθρου 110 του δημοσιονομικού κανονισμού («πρόγραμμα εργασίας»).

2. Η Επιτροπή εγκρίνει, μέσω εκτελεστικής πράξης, το πρόγραμμα εργασίας. Η εν λόγω εκτελεστική πράξη εκδίδεται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης η οποία αναφέρεται στο άρθρο 16 παράγραφος 3.

3. Το πρόγραμμα εργασίας ορίζει:

α) το ελάχιστο οικονομικό μέγεθος των δράσεων από κοινού προμηθειών·

β) το ενδεικτικό ποσό χρηματοδοτικής στήριξης για δράσεις που υλοποιούνται από τον ελάχιστο αριθμό κρατών μελών, όπως απαιτείται από το άρθρο 8 παράγραφος 1 στοιχείο γ)·

γ) κίνητρα για προμήθειες μεγαλύτερης αξίας και τη συμπερίληψη πρόσθετων κρατών μελών ή συνδεδεμένων χωρών σε υπάρχουσα συνεργασία·

δ) το συνολικό ποσό της συνεισφοράς της Ένωσης σε κάθε προτεραιότητα χρηματοδότησης·

ε) περιγραφή των δράσεων που περιλαμβάνουν συνεργασία για κοινές προμήθειες·

στ) την εκτιμώμενη αξία της κοινής προμήθειας·

ζ) τη διαδικασία αξιολόγησης και επιλογής των προτάσεων·

η) περιγραφή των οροσήμων που πρέπει να είναι σχεδιασμένα κατά τρόπο ώστε να σηματοδοτούν ουσιαστική πρόοδο στην υλοποίηση των δράσεων, των αποτελεσμάτων που πρέπει να επιτευχθούν και των σχετικών ποσών που πρέπει να εκταμιευθούν·

θ) τις ρυθμίσεις για την επαλήθευση των οροσήμων που αναφέρονται στο στοιχείο η), της εκπλήρωσης των όρων και της επίτευξης αποτελεσμάτων· και

ι) τις μεθόδους προσδιορισμού και, κατά περίπτωση, προσαρμογής των ποσών χρηματοδότησης.

4. Το πρόγραμμα εργασίας καθορίζει τις προτεραιότητες χρηματοδότησης σύμφωνα με τις ανάγκες που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2. Οι εν λόγω προτεραιότητες χρηματοδότησης αποσκοπούν στη διασφάλιση της διαθεσιμότητας επαρκών ποσοτήτων των πλέον επειγόντων και κρίσιμων αμυντικών προϊόντων για την κάλυψη των πλέον επειγόντων κενών δυνατοτήτων, όπως αναφέρεται στο τμήμα 4 της κοινής ανακοίνωσης σχετικά με την «Ανάλυση των επενδυτικών κενών στον τομέα της άμυνας και μελλοντική πορεία».

Άρθρο 13

Εφαρμογή των κανόνων για τις διαβαθμισμένες πληροφορίες και ευαίσθητες πληροφορίες

1. Εντός του πεδίου εφαρμογής του παρόντος κανονισμού:

α) τα κράτη μέλη και οι συνδεδεμένες χώρες που συμμετέχουν σε κοινή προμήθεια αποφασίζουν μεταξύ τους τις ρυθμίσεις που εφαρμόζονται στην προστασία των διαβαθμισμένων πληροφοριών για τους σκοπούς της εν λόγω κοινής προμήθειας, σύμφωνα με τις εθνικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις.

β) κάθε κράτος μέλος εξασφαλίζει ότι προσφέρει βαθμό προστασίας των διαβαθμισμένων πληροφοριών της ΕΕ ισοδύναμο με εκείνον που προβλέπουν οι κανόνες ασφάλειας του Συμβουλίου που ορίζονται στην απόφαση 2013/488/ΕΕ·

γ) η Επιτροπή προστατεύει τις διαβαθμισμένες πληροφορίες της ΕΕ που λαμβάνονται σε σχέση με το μέσο, σύμφωνα με τους κανόνες ασφαλείας της απόφασης (ΕΕ, Ευρατόμ) 2015/444.

2. Η Επιτροπή καθιερώνει ασφαλές σύστημα ανταλλαγής για να διευκολυνθεί η ανταλλαγή διαβαθμισμένων πληροφοριών και ευαίσθητων πληροφοριών μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών και των συνδεδεμένων χωρών και, ανάλογα με την περίπτωση, με τους αιτούντες και τους αποδέκτες. Το εν λόγω σύστημα λαμβάνει υπόψη τους εθνικούς κανόνες ασφαλείας των κρατών μελών.

Άρθρο 14

Παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων

1. Η Επιτροπή παρακολουθεί την εφαρμογή του μέσου και υποβάλλει σχετική έκθεση προόδου στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή θεσπίζει τις αναγκαίες ρυθμίσεις παρακολούθησης.

2. Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2026, η Επιτροπή συντάσσει έκθεση για την αξιολόγηση του αντίκτυπου και της αποτελεσματικότητας των δράσεων που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο του μέσου («έκθεση αξιολόγησης») και την υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

3. Στο πλαίσιο της έκθεσης αξιολόγησης, η οποία βασίζεται σε διαβουλεύσεις με τα κράτη μέλη και τα βασικά ενδιαφερόμενα μέρη, αξιολογείται η πρόοδος που έχει συντελεστεί προς την επίτευξη των στόχων που καθορίζονται στο άρθρο 3. Αξιολογούνται τα πιθανά εμπόδια στη λειτουργία του μέσου και, ειδικότερα, η συμβολή του μέσου στα εξής:

α) στη συνεργασία μεταξύ κρατών μελών και συνδεδεμένων χωρών, συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας νέας διασυνοριακής συνεργασίας·

β) στη συμμετοχή ΜΜΕ και επιχειρήσεων μεσαίας κεφαλαιοποίησης στις δράσεις·

γ) δημιουργία νέας διασυνοριακής συνεργασίας μεταξύ αναδόχων και υπεργολάβων στις αλυσίδες εφοδιασμού σε ολόκληρη την Ένωση·

δ) στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της προσαρμογής και του εκσυγχρονισμού και της ανάπτυξης της ΕΒΤΒΑ, ώστε να μπορέσει να αντιμετωπίσει ιδίως τις πλέον επείγουσες και κρίσιμες ανάγκες αμυντικών προϊόντων·

ε) στη συνολική αξία συμβάσεων κοινής προμήθειας των πλέον επειγόντων και κρίσιμων αμυντικών προϊόντων που υποστηρίζονται από το μέσο.

4. Με βάση τις διαθέσιμες συνεισφορές από τον φορέα προμηθειών, όπως μελέτες σκοπιμότητας δυνάμει του άρθρου 9 παράγραφος 11 στοιχείο α) και, κατά περίπτωση, εργασίες που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο του παρατηρητηρίου κρίσιμων τεχνολογιών, η έκθεση αξιολόγησης εντοπίζει ελλείψεις και κρίσιμες εξαρτήσεις από μη συνδεδεμένες τρίτες χώρες όσον αφορά τα προϊόντα που αποτελούν αντικείμενο προμήθειας με χρηματοδοτική στήριξη του μέσου. Η έκθεση αξιολόγησης τροφοδοτεί το έργο της Επιτροπής σχετικά με τους τεχνολογικούς χάρτες πορείας, συμπεριλαμβανομένων μέτρων μετριασμού για την αντιμετώπιση των εν λόγω ελλείψεων και κρίσιμων εξαρτήσεων. Η Επιτροπή εξετάζει επίσης το ενδεχόμενο να προτείνει μέτρα για τον μετριασμό των ελλείψεων και των κρίσιμων εξαρτήσεων από μη συνδεδεμένες τρίτες χώρες στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας, κατά περίπτωση, αναπτύσσοντας εκ των προτέρων κριτικό προβληματισμό σχετικά με την εξασφάλιση όλων των συστατικών μερών που απαιτούνται στην αλυσίδα εφοδιασμού της ΕΒΤΒΑ.

5. Όλες οι απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων από τα κράτη μέλη δεν θίγουν τους εθνικούς νόμους και κανονισμούς, καθώς και το άρθρο 346 ΣΛΕΕ.

Άρθρο 15

Πληροφόρηση, επικοινωνία και δημοσιότητα

1. Με την επιφύλαξη του εφαρμοστέου ενωσιακού δικαίου ή εθνικών νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων για την προστασία των διαβαθμισμένων πληροφοριών και των ευαίσθητων πληροφοριών, οι αποδέκτες ενωσιακής χρηματοδότησης μνημονεύουν ρητά την προέλευση της χρηματοδότησης αυτής και εξασφαλίζουν την προβολή της, ιδίως κατά την προώθηση των δράσεων και των αποτελεσμάτων τους, παρέχοντας συνεκτική, αποτελεσματική και αναλογική στοχευμένη πληροφόρηση σε πολλά διαφορετικά κοινά, συμπεριλαμβανομένων των μέσων ενημέρωσης και του κοινού.

2. Η Επιτροπή υλοποιεί δράσεις πληροφόρησης και επικοινωνίας για το μέσο, τις δράσεις που λαμβάνονται δυνάμει του μέσου και τα αποτελέσματά που επιτυγχάνονται.

3. Οι χρηματοδοτικοί πόροι που διατίθενται για το μέσο συνεισφέρουν στην προβολή των πολιτικών προτεραιοτήτων της Ένωσης, στον βαθμό που οι εν λόγω προτεραιότητες είναι συναφείς με τους στόχους που καθορίζονται στο άρθρο 3.

Άρθρο 16

Διαδικασία επιτροπής

1. Η Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή. Η εν λόγω επιτροπή αποτελεί επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

2. Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Άμυνας καλείται να συμβάλλει με τις απόψεις και την εμπειρογνωσία του στην επιτροπή ως παρατηρητής. Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης καλείται επίσης να προσφέρει βοήθεια στο πλαίσιο της επιτροπής.

3. Όταν γίνεται παραπομπή στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

Εάν η επιτροπή δεν διατυπώσει γνώμη, η Επιτροπή δεν εκδίδει το σχέδιο εκτελεστικής πράξης, και εφαρμόζεται το άρθρο 5 παράγραφος 4 τρίτο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

Άρθρο 17

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Στρασβούργο, 18 Οκτωβρίου 2023.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	*Για το Συμβούλιο*
Η Πρόεδρος	*Ο Πρόεδρος*
R. METSOLA	J. M. ALBARES BUENO